

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКА БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ АБАЙ
АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

«Бекітемін»

Жаратылыстану және география
факультетінің деканы

Каймулдинова К.И.

«07» 06 2024 ж.

8D01513-Биология педагогтерін даярлау білім беру бағдарламалары бойынша қабылдау
емтиханының

БАҒДАРЛАМАСЫ

8D01513- Биология педагогтерін даярлау

Докторантура (PhD)

Алматы, 2024 жыл

Құрастырушылар :

п.ғ.к., доцент Жумагулова К.А.

PhD, аға оқытушы Майматаева А.Д.

Жаратылыстану және география факультетінің оқу әдістемелік секциясында талқыланды
хаттама № 5 «23» мамыр 2024 ж.

Жаратылыстану және география факультетінің кеңесімен бекітілді
хаттама №8 «07» маусым 2024 ж.

1. Жалпы ережелер

1. «8D01513-Биология педагогтерін даярлау» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханының бағдарламасы дайындық бағыты бойынша докторантураға түсуге ықпал білдірушілер үшін қабылдау емтиханын өткізу тәртібін белгілейді. 1.2 «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КАҚ (бұдан әрі – Абай университеті) білім беру бағдарламаларына оқуға түсетін тұлғаларды қабылдау тәртібі Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларымен регламенттеледі. 1.3 Түсу емтиханының мақсаты – болашақ докторанттардың білімдер жинағын анықтау, сонымен бірге олардың жан-жақты құзыреттіліктерінің докторантураның білім беру бағдарламасы бойынша оқу барысында қалыптасатын арнайы күзіндеттіліктерді нәтижелі игеруге сәйкестігін бағалау. Міндеттері: – болашақ докторанттардың ақпараттарды іздестіру, іріктеу синтездеу және нақтылауды жүзеге асыруға даярлығы мен қабылеттерін бағалау; – түсушілердің докторлық білім беру бағдарламасындағы оқу пәнін түсінгендігін бағалау; – түсушілердің заманауи ақпараттық ресурстарын қолдануға даярлығын бағалау; – бүгінгі таңдағы ғылымдағы және өнеркәсіптегі заманауи ғылыми және тәжірибелік мәселелерді қоя және шеше білуін, ЖОО-да сабақ бере білуін, биология зерттеу және басқарушылық іс-әрекетті нәтижелі жүзеге асыра білу қабылеттерін бағалау.

2. Докторантураға түсушілерге қойылатын талаптар

2.1 Докторантураға түсуге үметкерлердің педагогика ғылымдарының магистрі дәрежесі, жалпы білім және зияткерлік деңгейі жоғары, Биология педагогтерін даярлау» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханының бағдарламасы әдістемесі мен тарихы бойынша білімі болуы тиіс. 2.2 Докторантураға түсуге үметкерлердің келесі білімімен дағдылары болуы тиіс: 1) биология негіздері, оның әдіснамасы, олардың негізгі ұғымдары мен әдістері, туралы хабардар болу. 2) Ақпараттық ағындардың тез жаңаруы мен өзгеру жағдайында дәстүрлі әдістер мен қатар инновациялық технологияларды қолдану. 3) Инновациялық, ақпараттық-коммуникациялық, цифрландыру 4 технологияларын пайдалана отырып, нақты дамып келе жатқан әлемнің жаңа жағдайларында проблемаларды шешу жолдарын анықтай білу, түйінді проблемаларды ажырату және тұжырымдау. 4) Ұлттық және тарихи сана-сезімді, төзімділікті дамыту үшін білімді пайдалана білу, Биология педагогтерін даярлау» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханының бағдарламасы тақырыптарына сұхбат жүргізе білу; қызметтің тәжірибелік мәселелерін (білім беру, зерттеу, қоғамдық) шешу үшін қажетті білімді генерациялау қабілеті; алған білімді түрлі білім беру жүйелеріне бейімдеу және пайдалану қабілеті.

3. Білім беру бағдарламасының пререквизиттері

3.1 Докторантурада кадрлар даярлау магистратураның білім беру бағдарламалары базасында жүзеге асырылады. Бұл ретте докторантураның білім беру бағдарламасының бейіні магистратура бағдарламасымен сәйкес келген жағдайда, алдыңғы білім беру деңгейінің оқыту нәтижелері автоматты түрде танылады; докторантураның білім беру бағдарламасының бейіні магистратура бағдарламасымен сәйкес келмеген жағдайда докторантка игеру үшін пререквизиттер белгіленеді. Магистратурада оқу кезінде міндетті пәндер тізбесіне кіретін келесі пәндер «8D01513-Биология педагогтерін даярлау» мамандығы бойынша докторантуран Биология педагогтерін даярлау» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханының бағдарламасының білім беру бағдарламасының пререквизиттері болып табылады: 1. Ғылыми зерттеудің әдіснамасы және әдістері (5

кредит) 2. Жоғары мектеп педагогикасы (4 кредит). 3.2 Қажетті пререквизиттер тізбесін және оларды игеру мерзімдерін Абай университеті дербес айқындайды. Пререквизиттер ақылы негізде меңгеріледі. Пререквизиттер ретінде докторант тиісті деңгейдегі бейресми білім берудің оқыту нәтижелерін ұсынады, олар Абай университетінде Заңның 5-бабы 38-3) тармақшасына сәйкес танылады. Докторантураға бейіндік бағыттағы магистр түскен кезде оған пререквизиттер ретінде ғылыми-педагогикалық магистратураның педагогикалық бейінінің жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасы қосымша белгіленеді.

Бағдарлама

8D01513 -Биология білім беру бағдарламаларының топтары бойынша түсу емтиханына арналған тақырыптық жоспар

"Дайындық бағыты бойынша жазбаша емтихан".

Емтихан бағдарламасында ұсынылған барлық сұрақтар бакалавриат және магистратураның базалық бағдарламасына кіреді.

Оқуға түсуші жазбаша емтихан тапсырады, емтихан билетін үш сұрақтан тұратын жабық нысанда алады. Жоғарыда аталған барлық сұрақтарға жазбаша жауап дайындау үшін талапкерге уақыт беріледі, емтихан аяқталғаннан кейін жазбаша жауаптарды емтихан комиссиясы тексереді.

Талапкердің жауабын бағалау келесі критерийлер негізінде жүзеге асырылады: пікірлердің дербестігі, қойылған сұрақтарға сыни негізделген талдау, талапкердің өз көзқарасын сауатты және қисынды білдіру қабілеті.

Ескерту: емтихан сұрақтары талаптарға сәйкес жасалған және биологияның негізгі бөлімдерін қамтиды.

ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ ТАҚЫРЫПТАР

"Биологияны оқыту әдістемесінің" даму тенденциялары."Мектеп-ЖОО"жүйесіндегі Интеграция, экологияландыру, ізгілендіру, технологияландыру, интенсификация, биологиялық білімнің жаһандануы. "Биологияны оқыту әдістемесінің" әдіснамамен, психологиямен, педагогикамен және биологиямен байланысы. Білім беру және тәрбие теориясының даму тенденциялары: биологиялық білімнің міндеттері мен мазмұнын жанарту, ғылыми ақпарат көлемінің тез артуы, мектептің педагогикалық процесіндегі өзгерістер.

Биологиялық білім берудің әдіснамалық және теориялық негіздерін, атап айтқанда, оқыту әдістері мен технологияларын, оқу-тәрбие процесінің теориясы мен практикасын зерттеу.

Биологиялық білім берудің даму кезеңдері мен үрдістері және "Биологияны оқыту әдістемесі"."Биологияны оқыту әдістемесінің" пайда болуының тарихи кезеңдері. Пайда XVIII ғ. оқыту әдістемесі кафедрасы жаратылыстану. Жаратылыстану ғылымын келесі бағыттар бойынша оқыту әдістемесінің эволюциясы: сипаттамалық-практикалық, сипаттамалық-жүйелік, биологиялық, экологиялық, эволюциялық. XIX ғ. жаратылыстану ғылымын оқыту әдістемесін дамыту.Кеңестік кезеңдегі мектеп ғылымының алдына қойылған жаңа міндеттер.Биологиялық білім беру теориясының заманауи мәселелері. "Мектеп-ЖОО" жүйесіндегі биологиялық білім беру теориясының даму перспективалары.

Педагогика ғылымдары жүйесіндегі "Биологияны оқыту әдістемесінің" орны мен ролі. "Биологияны оқыту әдістемесінің" педагогика, психология, биология және басқа ғылымдармен байланысы.

Биологиялық білім берудің әдіснамалық негіздері. Биологиялық білім беруді зерттеудің әдіснамалық мәселелері. "Педагогикалық зерттеу әдіснамасы"түсінігі.

Биологиялық білім беру мен тәрбиелеудің әдіснамалық мақсаттары: ғылыми танымның құрылымын анықтау, ғылыми білімді дамыту, ғылыми зерттеудің әдістері мен тәсілдерін зерттеу, зерттеу нәтижелерін бекіту. Әдіснаманың міндеттері.

Биологиялық білім берудің теориялық негіздері. Биологиялық білім берудің даму принциптері мен заңдылықтары. Биологиялық білім беру идеялары. Биологиялық білім берудің негізгі теориялары. Биологияны дамыта оқыту теориялары. Оқушылардың білімін, іскерлігін және дағдыларын дамыту теориясы. Биологияны оқыту процесінде оқушыларды тәрбиелеу теориясы. Биологияны оқыту процесінде оқушылардың құндылықтарға бағдарлау теориясы. Биологияны оқыту үдерісінде оқушылардың кәсіби сауаттылығын қалыптастыру теориясының негіздері. Биологиялық ұғымдарды дамыту және қалыптастыру теориясы. Биологияны оқыту әдістерінің даму теориясы. Биологияны оқыту формаларының даму теориясы.

Биологиялық білім берудің міндеттері мен мазмұны. Мектептегі биология курсының алдында тұрған міндеттер, олардың нақты ерекшеліктерімен пәнді оқытудағы нақты көрінісі. Биологияны оқытуда оқушылардың мақсат қою күзінеттілігін қалыптастырудың факторлары мен механизмдері. Орта білім берудің мемлекеттік міндетті стандарты. Мектептегі білім беру тұжырымдамасы. Биологиялық білім мазмұнын оңтайландыру және модельдеу мәселелері. Қазіргі мектептегі биологиялық білім мазмұны. Биологиялық түзілімнің компоненттері мен құрылымы. Биологиялық білім құрылымы компоненттерінің мазмұнын, олардың өзара байланысы мен өзара әрекеттесуін анықтау. Биологиялық білімнің қазіргі мазмұны, білім беру бағыттары.

Биологиялық білім берудің технологиялық негіздері. "Оқытудың педагогикалық технологиясы" түсінігі. Оқыту әдістері мен оқыту технологияларының өзара байланысы. Оқытудың педагогикалық технологияларын дамыту. Бағдарламалық оқыту технологиялары. Биологияны оқытудың дифференциалды-деңгейлік технологиясы. Биологияны оқытудың түзету технологиясы. Биологияны оқытудың коммуникативті технологиялары: диалог, ойын және т. б. Биология сабақтарында оқытудың жаңа ақпараттық технологияларын қолдану ерекшеліктері. Оқытудың ақпараттық технологиясының құралдары.

Технологиялық сабақтың артықшылықтары. Оқу-технологиялық карталар (атластар) жасау. Биология бойынша технологиялық ашық оқулықтарды құру мәселесі.

Биология сабақтарында оқушылардың білімін, іскерлігін және дағдыларын диагностикалау, мониторингілеу және тексеру технологиялары. Биология сабақтарында оқушылардың білімін, іскерлігін және дағдыларын диагностикалау, бақылау және тексеру нысандары.

Биологияны оқыту үдерісіне инновациялық технологияларды енгізу. Тұтас педагогикалық үдерісті технологияландыру. Міндеттері, іске асыру ерекшеліктері, педагогикалық технологиялар.

Әдебиеттер тізімі

1. Қисымова А., Обаев С., Биологияны оқыту әдістемесі. Оқулық. Алматы, 2011. -320 б.
2. Никишов А.И. Теория и методика обучения биологии – М.: КолосС, 2017. (Учебники и учеб. пособия для студентов высш. учеб. заведений). - 268 с.
3. Сластенин, В. А. Общая педагогика. Часть 2 / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов. - Москва: ИЛ, 2022. - 731 с.
4. Зимняя, И.А. Педагогическая психология: учебник. Серия: Учебник для XXI века.- Логос, 2014 г.-135 с.
5. Торманов Н. Биологияны оқытудың инновациялық әдістері: оқу құралы/Торманов Н., Абылайханова Н.Т. - Алматы: Казахский национальный университет им. аль-Фараби, 2018. -260 с.
6. Избасарова Р.Ш. Методика преподавания биологии.-учебное пособие для студентов педагогических вузов. Алматы, «Ұлағат», 2017.

Қосымша әдебиеттер

1. Суматохин С.В. Биологическое образование на рубеже XX -XXI веков. - М.: Школьная Пресса, 2021. -416 с.
2. Суматохин С.В., Зайцев А.И., Захарова Н.Ю. и др. Биология и биологическое образование. - М.: МГПУ, 2017.- 224 с.
3. Суматохин С.В. Системный подход к созданию школьного учебника биологии. - М.: МГОУ, 2004. - 133 с.
4. Суматохин С.В. Учебник биологии в российской школе (конец XVIII - конец XX вв). - М.: МГОУ, 2004.- 123 с.
5. Программа повышения квалификации педагогических работников Республики Казахстан. Руководство для учителя «Эффективное обучение»/ АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2012 г., -212 с.
6. Избасарова Р.Ш., Мансуров Б.А., Жумагулова К.А. «Применение современных технологий обучения на естественнонаучных дисциплинах общеобразовательной школы» - учебно-методическое пособие. Алматы. «Улагат», КазНПУ им.Абая. 2014. -67с.
7. Арбузова Е.Н. Методика обучения биологии : учебное пособие для вузов / Е. Н. Арбузова. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2023. — 274 с.

Биология кафедрасының меңгерушісі

Майматаева А.Д.